

“Terrassa: situada en el mapa del Patrimoni Mundial de la UNESCO”), constata que Terrassa ja entra en el Patrimoni Mundial gràcies a les dues colles castelleres que té i per la inclusió d’Els Castellers a la Llista del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat, i anima de cara al projecte de declaració de la Seu d’Ègara com a Patrimoni Mundial.

Les fotografies són de Montse Saludes i Closa, el Museu de Terrassa, el mNACTEC i una de Xavier Fàbregas; les històriques són proporcionades per l’Arxiu Tobella. Les il·lustracions són originals de Joan Serres i Asens. Codi QR, difusió on-line i altres aportacions de Santi Rius, de l’empresa CREAT 360°. Continguts audiovisuals a cura d’Artur Álvarez i Ignacio Salazar, de l’empresa IFRAME.

El llibre està dividit en diferents apartats dedicats, entre d’altres aspectes, a visions històriques, patrimoni arquitectònic, indústria tèxtil i modernisme, paisatges urbans i rurals, trets geològics, centres universitaris, signes d’identitat (Festa Major, Fira Modernista i l’hoquei), patrimoni museístic, cultura, “la ciutat del jazz” i art. Enmig dels textos i les imatges van apareixent apartats dedicats a una sèrie de terrassencs que destaquen en la seva activitat i se’n presenta un breu currículum professional; per ordre d’aparició en el llibre: Juli Soler, Xavi Coral, Manuel Lao, Artur Martínez, Sarai Gascon, Pere Arquillué, Xavi Hernández, Sílvia Muñoz, Mercè Paloma i Pep Pla.

Pere Puig i Ustrell

EXPOSICIONS

La riuada del 62 i els seus fotògrafs. Exposició organitzada per l’Ajuntament de

Terrassa. Comissariat: Cristóbal Castro. Exhibida a la Sala Muncunill del 6 de setembre al 28 d’octubre de 2012.

Amb motiu dels cinquanta anys de la rierada de 1962 es va muntar tot un seguit d’exposicions a l’entorn d’aquella catàstrofe que, en tots els sentits, va suposar un abans i un després en la història de la nostra ciutat. En el número anterior de TERME vàrem comentar ja l’exposició del Museu de Terrassa i el catàleg corresponent, que contemplaven els fets des d’un punt de vista historiogràfic, i fins i tot n’analitzaven les implicacions polítiques. No és el cas de l’exposició que comentem ara, que té l’objectiu de mostrar en les millors condicions possibles tota una sèrie de fotografies captades a partir de la mateixa nit dels fets i arribant fins a algun moment inconcret entre l’octubre de 1962 i l’any següent. No és que no es puguin fer lectures de les fotografies, però en aquest cas s’ha optat per un enfocament prudent en què l’únic text és el que hi ha a l’entrada de l’exposició i, per la resta, s’ha deixat que siguin les mateixes fotos, exposades en àrees temàtiques, les que expliquin la seva història.

En entrar a l’exposició veiem a mà dreta un plafó amb el títol, la llista de fotògrafs i un text, escrit pel comissari de l’exposició (Cristóbal Castro), en el qual, després de dir-nos que la recerca d’arxius per a localitzar aquestes fotografies ha durat dos anys (i d’infor-

mar-nos del trist però habitual fet que alguns arxius van ser llençats a les escombraries pels familiars d'algun fotògraf traspasat), se'ns fa tot un elogi de Terrassa com a ciutat fotogràfica de referència durant la dècada de 1960, es dóna una llarga llista de noms, se'ns descriu el procés de restauració de negatius i d'obtenció de les còpies exposades, i finalment se'ns informa del fet que s'ha fet una tria de les fotografies per tal d'evitar les més sensibles de contingut (és un criteri, però, quan una catàstrofe no ha estat sensible?).

Just al costat de la primera fotografia hi ha dos targetons, un que indica com s'han realitzat les còpies (paper Baryta Photographique de Canson de 310g/m²) i un altre d'agraïments a les persones que han ajudat a fer les còpies.

A partir d'aquí, les fotos. Totes segueixen el mateix esquema: fotografies emmarcades i amb passepartout, en còpies de molt bona qualitat i a sota (sota l'angle inferior dret de la foto) una targeta identificadora de la foto, indicant-ne el lloc, en caràcters Times New Roman normals, i el fotògraf (i ocasional procedència «Arxiu Tobella» entre parèntesi), en Times New Roman negreta cursiva. Algunes fotos estan signades pels seus autors.

Hi ha un total de vuitanta-dues fotos, distribuïdes sota els encapçalaments "Aigua i llum", "Amb la llum del sol", "Moments de trist i dolor", "Visites oficials", "Terrasencs i terrasencques", i "El rescat, a la recerca de l'esperança". Per fotògrafs, el total de fotos es distribueix així: Jaume Altimira, 9; Fernando Barrio, 1; Jacinto Barrio, 2; Juanita Biarnés, 12; Antoni Boada, 14; Eduard Bros, 7; Carles Duran, 9; Xavier Francino, 8; Jaume Grandia, 3; Antonio Hoyo, 3; Valentí Marcet, 5; Francesc Monné, 4; i Virgili Vera, 5. Cal destacar per la seva excep-

cionalitat les fotos d'Eduard Bros: són les úniques fotos en color de tota l'exposició i, precisament per això i per la qualitat del color, tenen una immediatesa, una "vida", que fa que les mirem com si el 26 de setembre de 1962 fos ara (situades al fons de la sala, formen una subunitat temàtica per elles mateixes). Això no vol dir que sigui cap demèrit per a la resta de fotos ni fotògrafs: hi ha nivell. Simplement, ja estem acostumats que les fotos de la rierada siguin en blanc i negre i, com a tals, les veiem com d'una altra època, amb un cert distanciament.

Sobre el catàleg: es titula *La riuada del 62 i els seus fotògrafs. Moments de trist i esperança*, i està editat per Momentus Editors, sufragat pel Rotary Club de Terrassa i amb implicació de l'Ajuntament de Terrassa. A la part de darrera de la coberta es recalca que els beneficis de la venda del catàleg aniran íntegrament a Càritas.

En obrir el catàleg i passar les pàgines de cortesia i de crèdits, el primer que trobem és el text de l'alcalde, Pere Navarro i Morena. En les circumstàncies que està vivint, no deixa de ser un miracle menor que ell hagi escrit un text com aquest, prou coherent.

No és pas un dels seus pitjors textos. Això sí, no fa cap anàlisi ni de la rierada ni del contingut de l'exposició. Joga sobre segur. El contingut segueix el text de Cristóbal Castro que és, de fet, el text d'entrada de l'exposició, amb alguns retocs menors per a adaptar-lo al format del catàleg. I finalment, un text de Santi Rius i Casas, president del Rotary Club de Terrassa (2011-12), que ens parla de la seva vivència personal i també ret homenatge als milers de voluntaris que van donar-ho tot per ajudar els damnificats.

El gruix del catàleg inclou les fotos de l'exposició i algunes més, amb un total de 108 fotografies, inclosa una d'un fotògraf que no apareix a l'exposició, Manel Cortès. Per encapçalaments, les fotos es distribueixen així: "Aigua i llum", 12; "Amb la llum del sol", 37; "El rescat, en busca d'esperança", 5, "Moments de tristor i dolor", 12; "Sensibilitat per la tragèdia", 11; "Cooperació de la societat", 17; i "Terrassencs", 14. Cal remarcar que aquests encapçalaments no són del tot coincidents amb els de l'exposició, i potser el de "Sensibilitat...", que correspon a l'apartat "Visites oficials" de l'exposició, no és un títol del tot adequat pel que va ser més aviat una oportunitat d'autopropaganda del règim franquista que no pas un acostament real al drama d'una ciutat i d'unes persones.

Al final del catàleg, com a annex ("Els fotògrafs"), hi figuren unes breus notes biogràfiques de cada un dels fotògrafs presentats.

Hi ha un últim dubte, sorgit en comparar una foto d'aquest catàleg (pàg. 117) amb una del catàleg de l'exposició sobre la rierada del Museu de Terrassa (Catàlegs del Museu, 20, pàg. 8). No són la mateixa foto, però sí que són de la mateixa sessió i de la mateixa fotografia (Juanita Biarnés), amb molta gent coincident. El dubte sorgeix del fet que, mentre en el catàleg dels fotògrafs

la foto de què parlem apareix a l'apartat "Terrassencs" i sense cap indicació que no sigui presa el 1962, en el catàleg del Museu la foto "bessona" és datada *circa* 1957. Es podria precisar més?

Lluís Paloma Sánchez

TERRASSA INSPIRA

Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu

Terrassa inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu.

Exposició produïda pel Museu de Terrassa (Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Terrassa). Coordinació: Domènec Ferran. Comissariat: M. Gemma Garcia. Restauració: Conxa Armengol. Muntatge: Museu de Terrassa i Brigada de Cultura. Grafisme: Lluís Gibert. Impressió: Corominas Digital, SCP. Exhibida a la Sala Capitular del Castell Cartoixa de Vallparadís del 7 de juny de 2013 al 2 de març de 2014.